Web-technológia Cascading Style Sheets, II. rész

Dr. Hatwagner F. Miklós

Széchenyi István Egyetem, Győr

https://github.com/wajzy/GKxB_INTM049.git 2020. március 30.

text-align

Vízszintes igazítás: left (balra), center (középre), right (jobbra), justify (sorkizárt)

vizszintes.html

Balra igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszöveges jelölönyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítésébez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Középre igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language hiperszőveges jelőlőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Jobbra igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszöveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weholdalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vást W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Sorkizárt szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszöveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára mar internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

```
hyphens: elválasztások, hogy a szöveg tördelése még finomabb legyen
none
nincs elválasztás, alapértelmezés
manual
elválasztás csak a kézzel előre megjelölt helyeken (‐, ­)
auto
automatikus elválasztás
```

16

elvalasztas.html

- 8 Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás.
- 12 cp style="hyphens: _manual;">E|‐ vá‐ | lasz‐ tás 13 kézze| megje|ö|t he­:|ye­ken. E|‐vá ‐|asz
 - Automatikus e|vá|asztás Automatikus

Nincs elválasztás. Nincs elválasztás.

El-vá-lasz-tás kézzel megjelölt helyeken. El-vá-lasz-tás kézzel megjelölt helyeken. El-vá-lasz-tás kézzel megjelölt helyeken.

Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás.

```
vertical-align: tetszőleges elem függőleges igazítása
baseline
   szülő szövegének alapvonalához
távolság
  tetszőleges mértékű süllvesztéshez/emeléshez, negatív érték is elfogadott
  sormagasság %-ában megadott emelés/süllvesztés, negatív érték is elfogadott
sub
   szülő alsó indexéhez
super
  szülő felső indexéhez
```

```
top
  sor legmagasabb eleméhez
text-top
  szülő elem szövegének tetejéhez
middle
  szülő közepéhez
bottom
  sor legalsó eleméhez
text-bottom
  szülő szövegének aljához
```

```
baseline széchenyi
baseline alapvonal
távolság SZÉCHENYI EGYETEM -10px
  SZÉCHENYI
EGYETEM 50%
sub széchenyi egyetem alsó index
Super SZÉCHENYI

EGYETEM
LINGUISTE OF COOK _ felső index
   SZÉCHENYI
EGYETEM sor legfelső eleméhez
text-top Széchenyi
text-top Szülő szövegének tetejéhez
middle széchenyi
middle szülő közepéhez
bottom Széchenyi
sor legalsó eleméhez
text-bottom szülő szövegének aljához
```

text-indent

Első sor behúzása: távolság (a bekezdés bal szélétől számított behúzás), % (szülő elem szélességének százalékában adott behúzás)

behuzas.html

```
7
8
9
10
14
15
A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hipersz

→ öveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv,

→ melyet weboldalak készítéséhez

→ fejlesztettek ki, és mára már internetes

→ szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web

→ Consortium) támogatásával.
```

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszöveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Az aktuális változata a 4.01, mely az SGML általános jelölőnyelv egy konkrét alkalmazása (azaz minden 4.01-es HTML dokumentum egyben az SGML dokumentumszabványnak is meg kell, hogy feleljen). white-space: fehér karakterek értelmezése

normal

szomszédos fehér karaktereket összevonja, alapértelmezés

nowrap

nem tördeli a hosszú sorokat, de a szomszédos fehér karaktereket összevonja

pre

utánozza a HTML elem működését, minden fehér karaktert megőriz

pre-line

szomszédos fehér karaktereket összevonja, de tördeli a sorokat, ha szükséges

pre-wrap

minden fehér karaktert megőriz, és tördel, ha szükséges

Nem választ magától monospace karakterkészletet!

```
fahrcels2.html
          р
            white—space: pre:
            font—family: monospace;
10
14
        >
15
    Fahrenheit - Celsius
16
```

```
Fahrenheit - Celsius
       300
                148.9
       280
                137.8
       260
                126.7
       240
                115.6
       220
                104.4
       200
                 93.3
       180
                 82.2
                 71.1
       160
       140
                 60.0
       120
                 48.9
       100
                 37.8
        80
                 26.7
                 15.6
        60
        40
                  4.4
         20
                 -6.7
                -17.8
```

letter-spacing: betűk közötti távolság

normal

szokásos távolság, alapértelmezés

távolság

betűk közötti távolság, negatív érték is elfogadott

word-spacing: szavak közötti távolság

normal

szokásos távolság (betűmagasság negyede), alapértelmezés

távolság

szavak közötti távolság, negatív érték is elfogadott

tavolsag.html

```
. betusuru { letter-spacing: -.1em }
. betunormal { letter-spacing: normal }
. beturitka { letter-spacing: .5em }
. szoritka { word-spacing: .5cm }
. szosuru { word-spacing: -.2em }

Néhány szóban a <span class="beturitka">betűk távolságát megnöveltük</span>, <span class="betusuru">másutt
```

Néhány szóban a b e t ű k t á v o l s á g á t m e g n ö v e l t ü k , másutt lecsökkentettük, de néhány helyen megőriztük az eredeti állapotot. Hasonlóan a szavak közti szóközöketi slehet sűríteni, de ritkítani is.

text-transform: szöveg átalakítása normal nincs átalakítás, alapértelmezés capitalize minden kezdőbetűt nagybetűvel nyomtat uppercase csupa nagybetűvel nyomtat lowercase csupa kisbetűvel nyomtat

nagybetu.html

```
    nagykezdo { text-transform: capitalize }
    nagybetu { text-transform: uppercase }
    kisbetu { text-transform: lowercase }
    Ebben a bekezdésben nincsen semmi különös.
    |tt viszont minden szó első betűje nagybetűs.
```

Ebben a bekezdésben nincsen semmi különös.

Itt Viszont Minden Szó Első Betűje Nagybetűs.

LEHET KIABÁLNI IS.

vagy úgy járni, mint szegény nemecsek.

text-decoration-line: vonal húzása a szöveggel párhuzamosan

none

nincs vonalazás, alapértelmezés. Pl. hivatkozások aláhúzásának eltávolításához használható.

underline

aláhúzza a szöveget; félrevezetheti az olvasót, ha nem csak a hivatkozások jelennek meg aláhúzással!

overline

a szöveg fölött húz vonalat

line-through

áthúzza a szöveget

```
text-decoration-style: a vonal stílusa
solid
  folytonos vonal
double
  dupla vonal
dotted
  pontvonal
dashed
  szaggatott vonal
wavy
  hullámos vonal
```

text-decoration-color: a vonal színe

szín

tetszőleges CSS színmegadási móddal

Rövidítés:

text-decoration:

text-decoration-line text-decoration-color text-decoration-style

Akár többféle vonal is megadható, tetszőleges rész elhagyható, sorrend tetszőleges

dekoracio.html

11

17

```
.ala { text-decoration: underline; }
         .fole { text-decoration: overline; }
         .at { text-decoration: |ine-through; }
         .helytelen { text-decoration: wavy red underline; }
10
         .kombinalt { text-decoration: overline underline blue dotted: }
15
       A szavak <span class="ala">a|á</span> és <span class="fole">
       fölé</span> is lehet vonalat húzni, de <span class="at">ki is
16
       húzhatjuk</span>, a <span class="helytelen">hejtelenü|</span>
```

A szavak alá és fölé is lehet vonalat húzni, de ki is húzhatjuk, a hejtelenül írt szavakat megjelölhetjük és mindenféle kombinációkat is kitalálhatunk.

text-shadow: szöveg árnyéka

h-shadow v-shadow blur-radius color

vízszintes eltolás, függőleges eltolás, elmosás mértéke, szín.

Az elmosás mértéke elhagyható, a többi kötelező. Az eltolásoknál negatív értékek megengedettek. Vesszővel elválasztva több árnyék is megadható egyszerre.

none nincs árnyék, alapértelmezés

arnyek.html

```
.dupla { text—shadow: #666666 1px 2px, #AAAAAA 2
            \hookrightarrow px 4px; }
         .neon { text-shadow: 0px 0px 10px red; }
         .lathatatlan {
10
          color: white:
          text—shadow: 2px 2px 10px black;
11
12
      Dupla árnyékot vet a szöveg 
16
17
      <p class="neon">Tiszta '80-as évek!</p>
18
      Csak az árnyék miatt
          → olvasható
```

Dupla árnyékot vet a szöveg.

Tiszta '80-as évek!

Csak az arnyek miatt olvashato

```
line-height: sormagasság
normal
  betűméretből következő sormagasság, alapértelmezett
szám
  az aktuális betűméretet ezzel szorozva kapja meg a sormagasságot
távolság
  rögzített sormagasság, CSS mértékegységben
  az aktuális betűméret %-a
```

sormagassag.html

```
p { border: 1px solid black; }
masfeles { line-height: 1.5; }
dupla { line-height: 200%; }

Normál sormagasság 
Másfeles sormagasság 
Kétszeres sormagasság
```

```
Normál sormagasság.
```

```
Másfeles sormagasság.
```

```
Kétszeres sormagasság.
```

Többféle írásirány támogatott egyazon oldalon

```
irasirany.html

7     .jobbro|Ba|ra {
          direction: rtl;
          unicode-bidi: bidi-override;
10     }

14     Ba|ró| jobbra.
     Jobbró| ba|ra.
```

Balról jobbra.

.arlab lórbboJ

Készítse el az ábrán látható weboldalt!

- Induljon ki a szoveg.txt fájlból!
- A címsor betűi között hagyjon 5-5 képpontnyi helyet,
- írja csupa nagybetűvel, és
- jelenítsen meg alatta 3-3 képpontnyival jobbra és lefelé eltolt árnyékot, mely kék színű, és elmosásának sugara 10 képpont!
- A bekezdés legyen sorkizárt igazítású,
- a sormagasság másfélszeres,
- az első sor behúzása 20 képpontnyi,
- és automatikusan elválasztott!
- Az emberek neveit emelje ki zöld színű, dupla aláhúzással!

szoveg.html

ATARI

Az Atari ogy amerikai vállalat, a világ ogyk leghúresedbi vídeójátók-konzó, illetve vídeójátók fejlesztőpýártó cége, 1972-ben Nolam Buhmell és Ted Dabagy alapítota. Neplaapításátók vídeójátók koka foglalközött, ekkör jelentek meg a híres, népszerű Computer Space és Pong játókok, (A kutőt közül a Pong számitott a legforradamibbnak, hiszem mérőldűchnek számi a videójáték civírénelemben Elbő konzoljuk a ZAHAT VCS (Vídeo Computer System) volt, amely később az Atari 2600 nevet kapta. 1976-tól olthoni számítósjepeket is gyártottak (Atari 400000, később X. arozzal, A 21983-as vídeójáték-válsági alpaona kereszthe tett a cég műkődésének. A nebőr helyzetbe került céget 1984-ben jack Tranula, a Commodore alapítója és korábát lalajdonosa vásárolta meg, Az 6 vezetése alatt mutatták be 1985-ben a 16 bites, Motorola 68000 processzoron alapító Atari ST zámítógépesaládot, amely a nyolevanas-klemevnese évek fordulóján igen népszerű volt. Az olcsó PC-k elterjedésével az Atari folyamatosan piacot veszitett, és hábás mutatta be az igen fejlett, Motorola 68030 alapi Atari Falton számítógépet és a 6 bites játékötonzók előtúrárá, az Atari jaguart, a csődőt nen kerüllette el. Az Atari Corporaton 1996-ban álakalti, majd megszűnítették. Az értékes Atari márkanevet 1998-ban a Hasbro játékyjártó vídágegé vette meg, 20 1-ben az Infogranes szoftvercég vette meg a Hasbro Interactive nevű leányvállalatot az Atari márkához kapcsolódó jogokkal együtt. A cég jelenleg Atari Sa. néven működik. A látszólagos osztály (pseudo class) egy, a szelektor utáni :-ot követő kulcsszó, amivel a kiválasztott elem(ek) különféle állapotaiban alkalmazandó formázás adható meg.

Látszólagos osztályok referenciája

Hivatkozásoknál alkalmazható:

link

Még nem követték a hivatkozást

visited

Már követték a hivatkozást

hover

Egér a hivatkozás felett

active

Már rákattintottak, de az új tartalom még nem töltődött be

Ebben a sorrendben kell definiálni őket!

hivatkozas.html

Olvasgasson Semmelweis Ignácról és a kézmosás fontosságáról!

Táblázatok alapértelmezett formázása:

- Cellaméretek a tartalomhoz igazodnak
- Nincsenek szegélyek
- Fejléc () cellák félkövérek, középre zártak
- Normál cellák () balra zártak

tablazat01.html

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

Kaphat szegélyt a teljes táblázat . . .

tablazat02.html

```
table { border: 1px solid black; }
11
     <tr>TermékÁr (Ft)
12
       AdeZ növényi alapú ital599
13
          \rightarrow td>
14
       After Eight Classic desszerttd>
          \hookrightarrow 899
       Agri Garden professional tömlő</
15
          \rightarrow td>3999
     16
```

Termék Ár (Ft)AdeZ növényi alapú ital 599
After Eight Classic desszert 899
Agri Garden professional tömlő 3999

...vagy annak cellái ...

tablazat03.html

th, td { border: 1px solid black; }

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
3	899
Agri Garden professional tömlő	3999

vagy mindkettő.

tablazat04.html

table, th, td $\{$ border: 1px solid black; $\}$

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
5	899
Agri Garden professional tömlő	3999

A cellák közötti távolság változtatható a border-spacing tulajdonságával ...

```
tablazat05.html

table { border-spacing: 15px; }
table, th, td { border: 1px solid black; }
```

```
TermékÁr (Ft)AdeZ növényi alapú ital599After Eight Classic desszert899Agri Garden professional tömlő3999
```

Táblázatok

...de teljesen el is tüntethető a border-collapse tulajdonságával: separate elkülönített cellák, alapértelmezés. collapse összevont cellaszegélyek.

tablazat06.html

```
table { border-collapse: collapse; }
th, td { border: 1px solid black; }
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

10

11

A cellák szegélye és tartalma közötti távolság a , padding tulajdonságával állítható.

```
tablazat07.html

table { border-collapse: collapse; }
th, td {
   border: 1px solid black;
   padding: 5px;
}
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

A cellákon belüli igazítás a text-align, vertical-align tulajdonságokkal állítható.

tablazat08.html

```
table { border-collapse: collapse; }
th, td {
    height: 2em;
    border: 1px solid black;
    text-align: left;
    vertical-align: bottom;
}
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

Ha a táblázat szélesebb, mint amit a tartalom indokol, a maradék hely arányosan lesz elosztva.

```
tablazat09.html
```

```
table {
    border—collapse: collapse;
    width: 100%

th, td {
    border: 1px solid black;
    text—align: left;
}
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ nōvényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tōmlō	3999

Az olvashatóság javításához pl. kiemelhetjük az egér alatti sort a :hover látszólagos osztállyal. Figyeljük meg a "csíkozást"!

Termék	Ár (Ft)	
AdeZ növényi alapú ital	599	
After Eight Classic desszert	899	
Agri Garden professional tömlő	3999	

tablazat10.html

```
table { border-collapse: collapse; }
tr:hover { background-color: yellow; }
th, td {
   border-bottom: 1px solid lightgray; 10
   padding: 5px; 11
}
th {
   text-align: left;
   border-top: 1px solid lightgray; 15
}
```

Az olvashatóság a sorok váltakozó háttérszínével is javítható. Egy szülő elem (pl.) gyerekei (sorok) közül meghatározottak kiválasztása: nth-child() látszólagos osztállyal.

An+b

 $n = 0 \dots$, de a gyerekek számozása 1-től indul!

even

Páros elemek $\equiv 2n$

odd

Páratlan elemek $\equiv 2n+1$

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

```
tablazat11.html
```

```
table { border-collapse: collapse; }
          tr:nth-child(even) { background-color: #f0f0f0; }
         th, td {
10
            border-top: 1px solid lightgray;
            padding: 5px;
12
13
            text—align: left;
15
            background-color: vellow:
16
         td { border-bottom: 1px solid lightgray; }
17
```

Görgethető táblázat, trükkök:

- lacksquare Rögzített fejléc ightarrow két külön táblázat, csak az alsó görgethető
- Görgetés: táblázat beágyazva egy túl alacsony elembe, és overflow-y: scroll (hasonlóan a vízszintes irányú görgetés is lehetséges az overflow-x tulajdonsággal)
- Legyenek a két táblázat oszlopai rendre azonos szélességűek!

Termék	Ár (Ft)
Atter Eight Classic desszert	099
Agri Garden professional tömlő	3999
Kit Kat, Smarties vagy Boci Buborék	549
Bords Eve margarin	419
Kunsági dobozos tej	189

tablazat12.html

```
28
      29
        <colgroup>
30
         <col class="bal" />
31
         <col class="jobb" />
32
        </colgroup>
33
        <tr><th>>Term \acute{e}k<th>>Ár (Ft)</tr>
34
      35
      <div class="gorget">
36
        37
         <colgroup>
           <col class="bal" />
38
39
           <col class="jobb" />
         </colgroup>
40
         AdeZ növényi alapú ital599
41
51
         <tr>Xixo Ice Tea398
        52
      </div>
53
```

tablazat12.html

```
7
           table { border-collapse: collapse; }
          tr:nth-child(even) { background-color: #f0f0f0; }
 9
          th, td {
10
             border-top: 1px solid lightgray;
11
             padding: 5px:
12
13
          th {
14
            text-align: left;
15
             background-color: vellow:
16
17
          td { border-bottom: 1px solid lightgray; }
18
           div gorget {
19
             height: 8em;
20
             overflow-v: scroll:
21
             display: inline-block:
22
23
           col.bal
                   { width: 350px; }
24
           col jobb { width: 80px; }
```

```
Táblázat címkéjének elhelyezése: caption-side
top
  Fent, alapértelmezés.
bottom
   Lent.
Üres cellák szegélyeinek rajzolása: empty-cells
show
  Megrajzolja, alapértelmezés.
hide
  Nem rajzolja meg.
```

Táblázat megjelenítési algoritmus: table-layout

auto

A cellák szélessége a legszélesebb nem tördelhető tartalmi elem függvénye. Alapértelmezés.

fixed

Az oszlopok szélességét vagy

- a és <col> elemek szélességei adják meg, vagy
- az első sor celláinak szélességei. Ha ilyen nincs, egyforma szélesek lesznek a cellák.

Nagy táblázatoknál jelentősen gyorsabb megjelenés.

Táblázatok

Készítse el a queen.png fájl felhasználásával az alábbi weboldalt, ami a Nyolckirálynő probléma egy lehetséges megoldását mutatja! Ügyeljen rá, hogy keskeny kijelzőkön a táblázat vízszintesen görgethető legyen! (A cellák 50x50, a képek 40x40px méretűek.)

sakk.html

